

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Ekonomiskt och ekologiskt hållbart fiske – går det?

Håkan Eggert
Göteborgs universitet

Stockholm
4 oktober, 2017

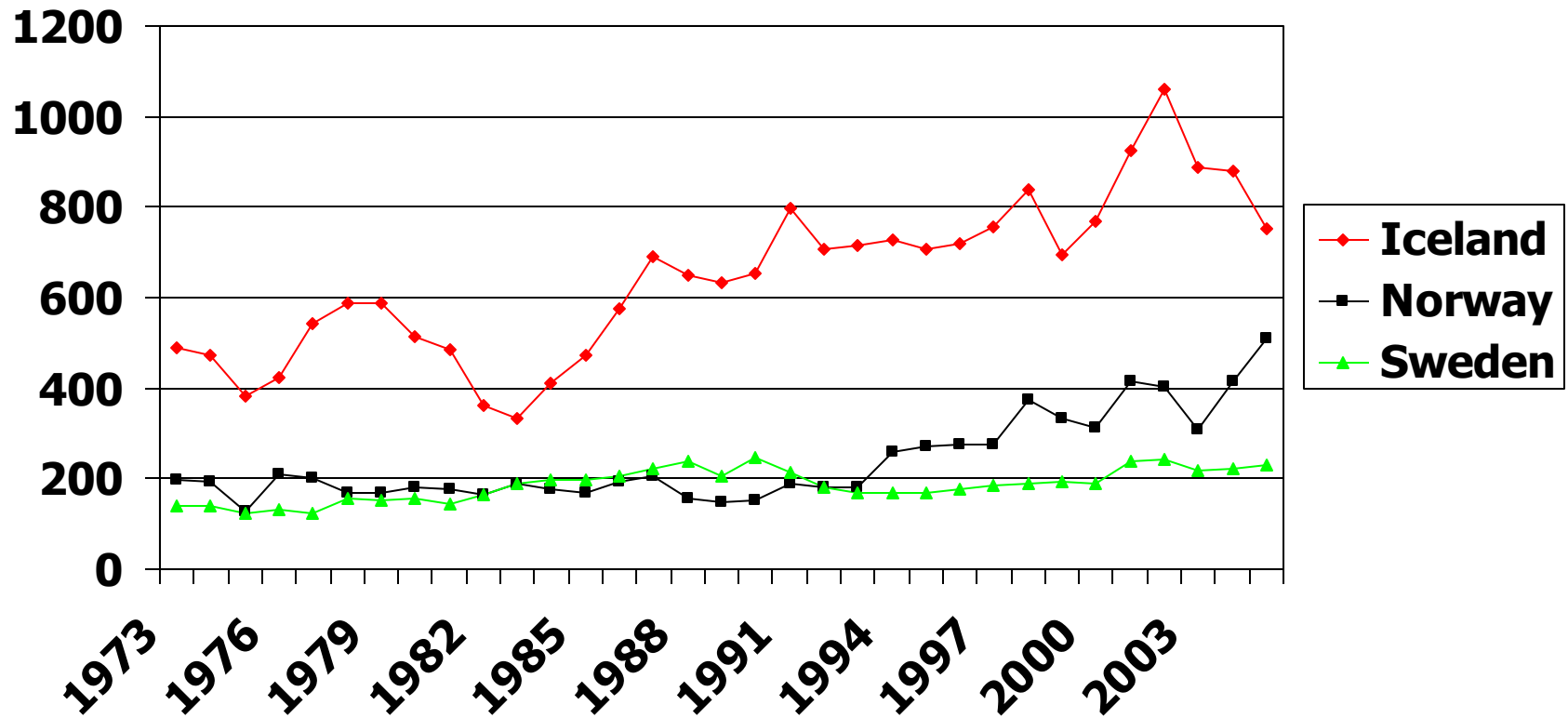

Svensk fiskeförvaltning

- Race to catch (Kapplöpningfiske) – 2009
Överkapacitet, små bestånd, dålig lönsamhet
- 2009 Individuella fångstandelar (IFA)
Pelagiska fisket, 5-6 arter
- Individuella andelar i torskfisket Östersjön
- 2017 IFA i räkfisket
- EUs utkastförbud

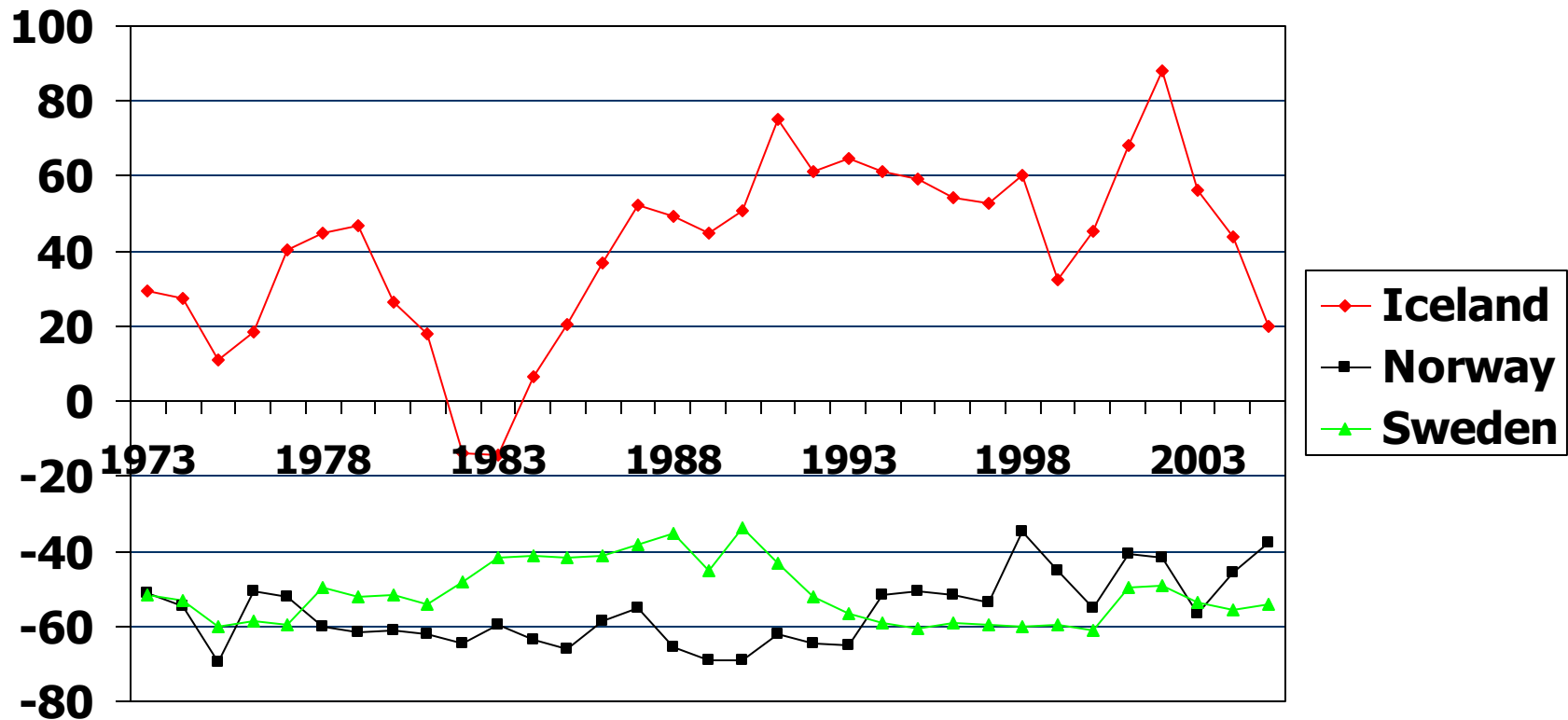

Förädlingsvärde per fiskare 2003 NOK '000 under 1973-2005

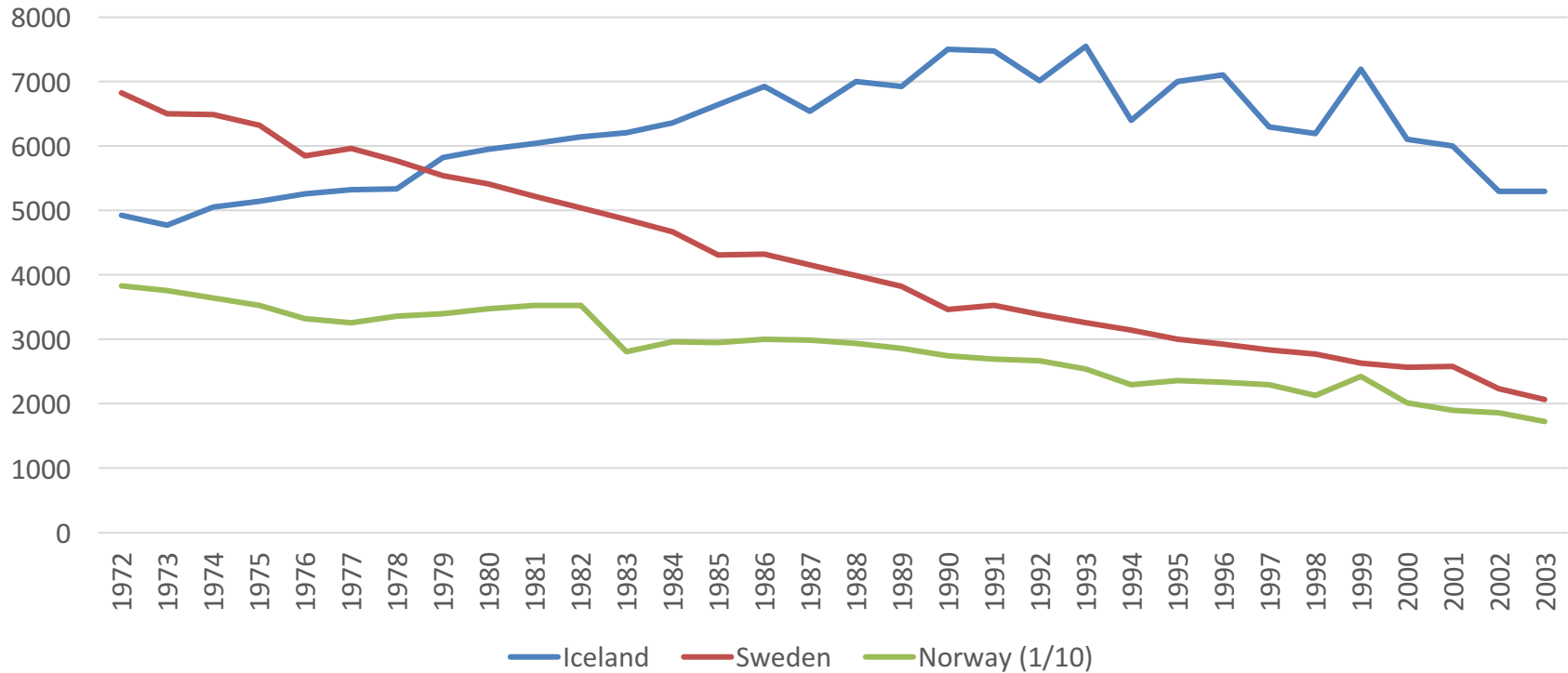
Differens BNP per arbetare mot förädlingsvärde/fiskare 1973-2003 (2003 NOK)

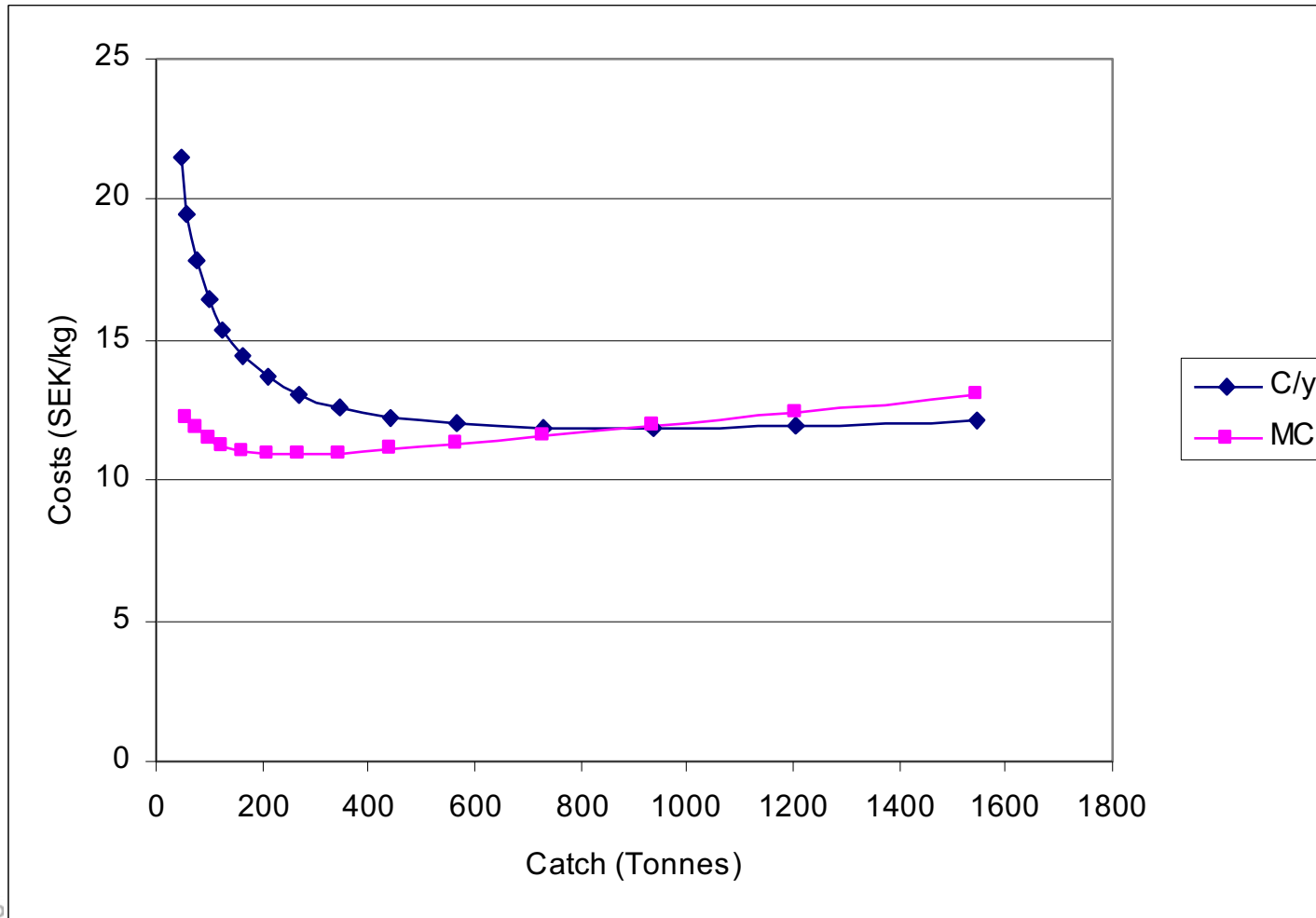
Antal yrkesfiskare i Sverige, Norge och Island

Antal yrkesfiskare 1972-2003

Kostnader Östersjötorsk svensk genomsnittstrålare

Sverige ITQ pelagiskt fiske, båtar > 24 m, 2009

- Cirka SEK 300 miljoner, 81 fartyg i juni, 2009
- Gratis tilldelning, baserat på historiska fångster, delvis satt redan 2003 då IVQ introducerades
- Knappt 40 fartyg i dag, koncentration runt Gbg
- Transaktioner redovisas ej öppet
- Höga priser enligt hörsägen för köpta kvoter (bokförs ej av Fiv)
- Inga ansatser till kostnadstäckning/beskattning av ITQ

- Individuella fångstandelar 1 januari 2017
- 62 båtar drygt 1300 ton, SEK 90 miljoner
- Utdelning gratis kvoter 50– 600 % av eget genomsnitt åren 2011-2014
- Småfiskare har möjlighet att poola sina kvoter
- Begränsning av handel mellan småfiskare i poolen och övriga

Isländskt fiske

- ITQ utveckling 80-tal. Småbåtar alltid stor fråga. Undantag från TAC, < 6 GRT & lina & krok
- Teknisk utveckling. Integrerade i ITQ systemet, 30 GRT och 15% av torskfångsten. Stordriftsfördelar!
- Vertikal integration, fokus på kvalitet och värdeskapande, maximalt utnyttjande av råvaran
- Export till hela världen inklusive Kina och Japan

Nya Zealands fiske

- Fortsatt kvantitet, låg kvalitet, dåligt utnyttjande av råvaran

Danskt fiske

- ITQ 00-tal. Allt fiske 2007. Högeffektivt pelagiskt fiske. Omfattande processande av fisk.
- 700 båtar, drygt 2000 fiskare, Landningsvärde SEK 4 miljarder. I princip inga subventioner.
- Räkfiske: 10 båtar fångar 3*svensk kvot
- Höga priser på torskkvot i Kattegatt, bindande bifångst i Havskräftefisket. Lågt pris på torskkvot i Östersjön
- Kustfiskekvot, ca 5% av TAC. Småbåtar <10 m, 2000 båtar kvar

Norskt fiske

- ITQ 80-tal. Högeffektivt pelagiskt och delar av torsk fiske.
- Fortfarande många kustfiskare. Hyfsat lönsamma.
- Omfattande restriktioner på kvothandel, segment 2-5 m intervall – handel mellan ej tillåten (kringås)
- Vad kostar begränsning av kvothandel? 5-20% av landningsvärden (USA, Kroetz och Sanchirico, 2015)

Mer väldefinierade äganderätter

- Fiskare höjer kvalitén/landningsvärdena
- Fiskbeståndsvård får ekonomisk drivkraft

Individuella fångstandelar

- Reducera överkapacitet, kostnaden bärs av näringen
- Stora värden när systemet fungerar. Cost recovery?
(SEK 400 milj/år – SEK 4 miljarder)
- Utformning, initial fördelning, konkurrens viktigt
- Möjlighet att belåna IFA?
- Prisinformation?

Strukturuomvandling, koncentration och färre små aktörer.

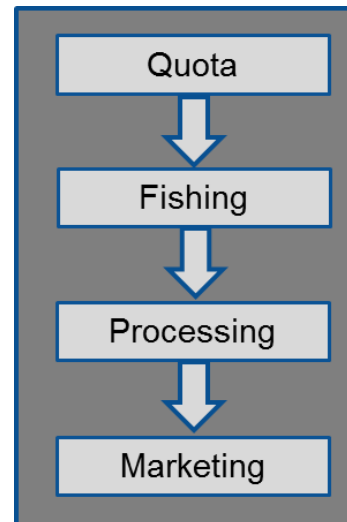
Negativt för glesbygd?

Industry structure

Vertically integrated companies

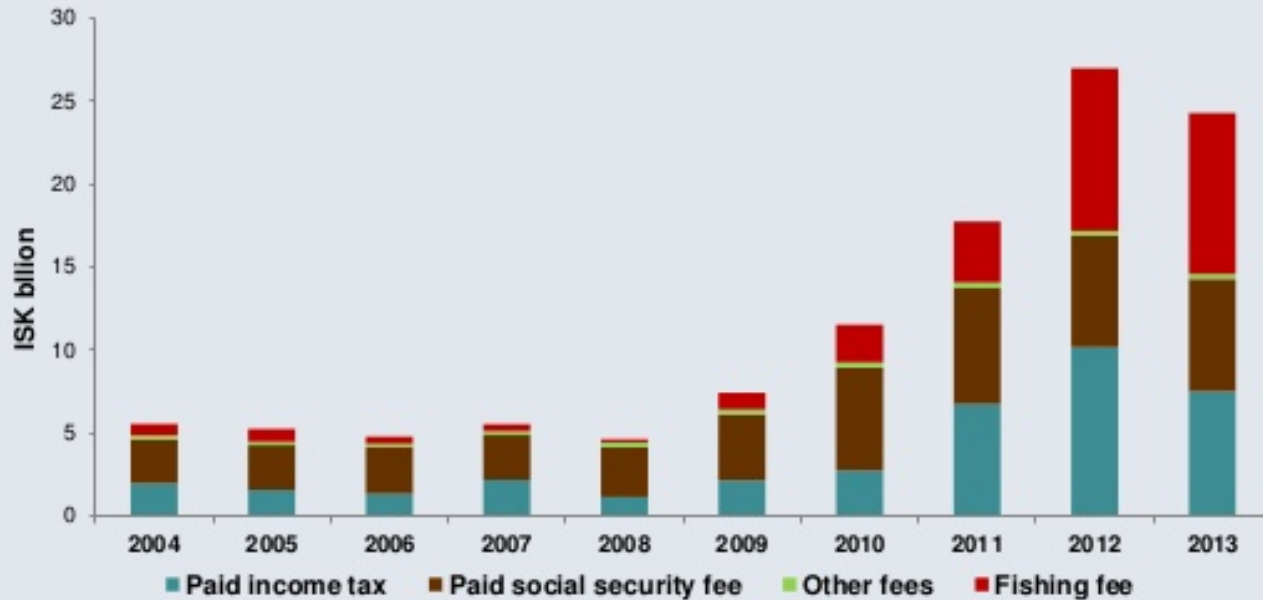
Company

Hordur Saevaldsson och Daði Már Kristófersson, 2017

Direct public charges imposed on fisheries companies

Source: Directorate of Internal Revenue

Maximalt värdeutnyttjande

